

NOUA GEOMETRIE DE SECURITATE A ROMÂNIEI: B9 POST-VILNIUS, SOLIDARITATEA REGIONALĂ ȘI AXA NORD-ATLANTICĂ

Policy brief

dott.ric. Cătălin-Gabriel Done

București, 2025

Între solidaritate eșuată și alianțe funcționale: B9 în tranziție strategică¹

Summitul Formatului București 9 (B9), desfășurat la Vilnius în 2025, a oferit o radiografie îngrijorătoare a coeziunii strategice pe flancul estic al NATO. Deși reuniunea a avut ca scop reafirmarea angajamentului statelor din B9 față de sprijinul acordat Ucrainei și consolidarea descurajării în fața amenințărilor rusești, doar trei țări — România, Polonia și Lituania — au semnat declarația finală. Divergențele majore între participanți, inclusiv pozițiile rezervate ale unor state precum Ungaria, Bulgaria și Slovacia, au indicat clar o fragmentare regională tot mai accentuată.

Un element de noutate semnificativă a fost invitația adresată statelor nordice (Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia și Suedia) de a participa la summit. Prezența acestora, alături de Secretarul General al NATO și a președintelui Zelenskyy al Ucrainei, a transformat summitul într-o platformă extinsă de dialog între flancul estic și Nordul aliat. Participarea nordicilor a scos în evidență o convergență naturală de interese strategice între statele baltico-carpătice și cele nord-atlantice, în special în ceea ce privește apărarea terestră și maritimă, securitatea energetică și reziliența cibernetică, precum și reducerea riscurilor venite din partea Federației Ruse.

În acest context, România are acum șansa și responsabilitatea de a-și redefini geometria strategică. Slăbirea formatului B9 obligă Bucureștiul să își reorienteze politica de securitate spre parteneriate funcționale și eficiente. O axă de securitate nord-atlantică, alături de SUA, Polonia și țările nordice, oferă României un cadru coerent pentru a-și consolida profilul strategic în NATO și în regiunea Mării Negre. Acest parteneriat trebuie să se bazeze pe convergență doctrinară, interoperabilitate și obiective comune de apărare colectivă.

¹ Autor **dott.ric. Cătălin-Gabriel Done**, vice-președinte ESGA, expert în securitate și cooperare nordică, e-mail: catalin-gabriel.done@esga.ro

Repoziționarea strategică a României va necesita acțiuni diplomatice active în capitalele nordice și la Washington, precum și intensificarea cooperării bilaterale și trilaterale în domeniul apărării. Sunt necesare investiții substanțiale în capacitățile militare proprii și în dezvoltarea unor strategii comune de înarmare cu țările nordice, inclusiv în sectorul dronelor militare, apărării antiaeriene și tehnologiei dual-use. Aceste eforturi trebuie susținute printr-o alocare bugetară predictibilă, în marja [celor declarate de Președintele României](#) și printr-o nouă politică externă articulată în jurul axei Nord–Atlantice.

B9 și flancul estic: de la solidaritate la divergență

Formatul București 9 (B9) a fost creat în 2015, la inițiativa președinților României și Poloniei, ca răspuns la anexarea ilegală a Crimeei de către Rusia și la deteriorarea mediului de securitate în Europa de Est. Scopul principal al B9 a fost consolidarea coeziunii regionale între statele de pe flancul estic al NATO (Bulgaria, Cehia, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovacia și Ungaria) pentru a coordona pozițiile în materie de securitate și apărare și pentru a susține o prezență aliată robustă în fața amenințărilor rusești.

Summitul din acest an de la Vilnius a oferit statelor membre B9 o nouă oportunitate de a-și coordona pozițiile în contextul războiului prelungit din Ucraina și al intensificării amenințărilor hibride și convenționale din partea Rusiei, precum și de a calibra aceste poziții în perspectiva pregătirii [summitului NATO de la Haga](#). Totuși, divergențele politice dintre membrii B9 au devenit evidente: doar România, Polonia și Lituania au semnat declarația finală, care pledează pentru sprijin ferm față de Ucraina și accelerarea integrării euro-atlantice a acesteia. Absența semnăturilor celorlalte state a subliniat fisurile emergente în frontul estic aliat și a ridicat semne de întrebare privind viabilitatea viitoare a B9 ca platformă coezivă de apărare regională.

În același timp, participarea țărilor nordice la summitul de la Vilnius a arătat deschiderea naturală spre o **convergență strategică mai largă** între flancul estic și cel

nordic, într-un moment în care coeziunea regională devine esențială pentru securitatea comună a NATO. Prin implicarea acestor parteneri, precum și a secretarului general al NATO, Mark Rutte, și a Ucrainei, summitul a subliniat necesitatea construirii unui front comun mai robust și flexibil, capabil să facă față noilor provocări din regiunea euro-atlantică. Pentru România, acest context creează oportunitatea de a-și recalibra politica externă și de apărare, orientându-se activ spre o **axă de securitate nord-atlantică** și contribuind astfel decisiv la consolidarea securității comune a flancului estic al NATO.

Fragilitate strategică și coerență politică

Acest summit a oferit o imagine clară a fragmentării în creștere a coeziunii regionale pe flancul estic al NATO. Divergențele de poziție față de sprijinul pentru Ucraina și tensiunile legate de guvernanta alianței au arătat că o parte semnificativă a statelor din Europa Centrală și de Sud-Est manifestă un angajament tot mai fluctuant față de obiectivele de securitate colectivă. În contrast, Polonia, România, Lituania și țările nordice **și-au afirmat constant și ferm susținerea pentru Ucraina și întărirea flancului nord-estic al NATO** ca alianță de descurajare și apărare. Acest grup de state oferă astfel o contrapondere strategică necesară într-un context regional tot mai marcat de ambiguități și blocaje.

În actualul climat geopolitic, încrederea SUA în aliații europeni este condiționată tot mai mult de previzibilitate, capacitate și angajament real față de apărare și securitate. Washingtonul privește cu îngrijorare derapajele unor actori europeni și caută să întărească cooperarea cu acele state care demonstrează coerență strategică și capacitate de a contribui semnificativ la apărarea colectivă². România are, în acest context, o oportunitate clară: prin consolidarea relației bilaterale cu SUA și prin ancorarea într-un nucleu de state capabile și

² Prin derapaje înțelegem slăbirea angajamentului față de apărare (neîndeplinirea țintei de 2% din PIB pentru apărare, stabilită în cadrul NATO) și politici ambigue față de Rusia sau China.

dedicate, alături de Polonia și partenerii nordici, Bucureștiul poate deveni un actor trans-regional de încredere în arhitectura de securitate euro-atlantică.

Această re poziționare presupune însă **o recalibrare strategică a politicii externe românești**. De la un rol predominant regional, centrat pe dinamica flancului estic și pe construcțiile multilaterale fragile, România trebuie să își asume un profil trans-regional. Aceasta înseamnă intensificarea dialogului și cooperării nu doar în cadrul NATO, ci și prin formate flexibile și coalitii ad-hoc cu partenerii nordici și cu Polonia — țări care au dovedit atât voință politică, cât și capacitate militară. În plus, un parteneriat aprofundat cu SUA trebuie să devină **pilonul central** al acestei strategii, sprijinind astfel o integrare mai puternică a României în cercul statelor-cheie ale alianței.

În acest nou cadru, România va trebui să investească inteligent și susținut în consolidarea propriei capacități de apărare, interoperabilitate și mobilitate militară, și să participe activ la inițiativele comune de înarmare și dezvoltare tehnologică împreună cu statele nordice și Polonia. Doar printr-un astfel de angajament (diplomatic, militar și economic) România va putea trece de la un **actor activ într-un est fragmentat la un pilon real de stabilitate într-o axă nord-atlantică coerentă**, capabil să contribuie real la securitatea colectivă în fața provocărilor tot mai complexe ale regiunii.

Rolul SUA și a parteneriatelor inter-regionale

Parteneriatul strategic dintre România și Statele Unite ale Americii a devenit, în actualul context geopolitic marcat de agresiunea Rusiei asupra Ucrainei și de instabilitatea în vecinătatea estică a NATO, un element esențial al securității naționale. Cu toate acestea, parteneriatul are nevoie de o actualizare și consolidare, adaptată noilor realități politice dintre SUA și UE.

În opinia noastră este necesară o aprofundare suplimentară și o extindere a actualei abordări deja solide și consistente în relația strategică cu SUA, prin trecerea către un nivel operațional avansat, cu proiecte concrete și de impact în domeniul apărării, tehnologiei și

infrastructurii militare. România trebuie să își mențină și să își consolideze rolul proactiv în dialogul strategic cu SUA, promovând inițiative care să includă:

- a) prezență militară americană extinsă și permanentizată pe teritoriul național;
- b) participare românească mai consistentă în programele de cercetare și dezvoltare în domeniul apărării;
- c) transfer de tehnologie și co-producție în industria de apărare.

În mod natural, România este bine poziționată pentru a deveni un furnizor regional de securitate în sud-estul Europei, prin:

- a) geografia sa strategică la Marea Neagră;
- b) statutul de membru UE și NATO;
- c) infrastructura militară în curs de dezvoltare.

Pentru a realiza acest obiectiv, România trebuie să accelereze integrarea în rețelele de infrastructură militară ale NATO și SUA, inclusiv prin continuarea modernizării bazelor aeriene (cum este cazul bazei de la Câmpia Turzii și a celei de la Mihail Kogălniceanu), a facilităților portuare și a capacităților logistice pentru tranzitul rapid al forțelor aliate. În plus, participarea activă la proiectele de infrastructură militară desfășurate sub egida NATO și în parteneriat cu SUA este esențială pentru creșterea capacității de apărare a României și pentru consolidarea flancului estic.

În acest sens, Inițiativa celor Trei Mări reprezintă un cadru util pentru țara noastră în sensul:

- a) dezvoltării unor coridoare multimodale (rutier, feroviar, naval, aerian) care să faciliteze mobilitatea militară;
- b) întăririi interconectivității energetice, aspect crucial pentru reziliența strategică;
- c) atragerii de investiții în infrastructura cu dublă utilizare (civilă și militară).

Parteneriate strategice cu țările nordice pentru înarmare și înzestrare

În paralel, România trebuie să își diversifice parteneriatele strategice în domeniul apărării, inclusiv prin cooperarea aprofundată cu țările nordice. Generarea de parteneriate bilaterale și multilaterale cu aceste state este urgentă pentru atingerea obiectivelor de înarmare și înzestrare ale armatei române, mai ales în contextul necesității unei modernizări rapide și a achiziției unor capacități critice (sisteme de apărare aeriană și antirachetă, drone, rachete cu bătaie medie și lungă, sisteme de artilerie modernă, nave de luptă și patrulă fluvială).

Aceste parteneriate ar trebui să includă:

- a) contracte de achiziție cu componentă de transfer de tehnologie;
- b) implicarea industriei de apărare românești în lanțurile de producție nordice;
- c) inițiative comune de cercetare și dezvoltare (în special cu Islanda);
- d) schimb de bune practici și programe de instruire comună.

Bugetul pentru Apărare și priorități de investiție

România a făcut un pas esențial în consolidarea securității naționale prin asumarea unui prag de cheltuieli pentru apărare de **2,5% din PIB**, cu o perspectivă declarată de creștere către **5%**, conform declarațiilor recente ale Președintelui Nicușor Dan. În contextul în care amenințările la adresa regiunii Mării Negre rămân ridicate, iar ritmul înzestrării și modernizării armatei române trebuie accelerat, această creștere a bugetului nu este doar oportună, ci necesară. Este imperativ ca alocarea resurselor să fie predictibilă și să urmeze un plan multianual clar, care să asigure continuitate și eficiență în procesul de dotare și dezvoltare a capacităților de apărare.

Definirea unor **priorități strategice de investiție** este urgentă pentru a evita fragmentarea eforturilor și risipa de resurse. În acest sens, trei domenii cheie trebuie să fie în centrul viitoarelor programe de înzestrare:

- a) **forțele navale**, cu accent pe modernizarea flotei și dezvoltarea unor capabilități credibile de apărare a litoralului și a intereselor României la Marea Neagră.
- b) **apărarea antiaeriană și antirachetă**, pentru protejarea teritoriului și infrastructurii critice împotriva amenințărilor aeriene moderne;
- c) **forțele de reacție rapidă**, capabile să intervină eficient pe întreg teritoriul național și în sprijinul aliaților, inclusiv în cadrul operațiunilor NATO.

Astfel, **țările nordice reprezintă un partener strategic ideal** pentru achiziția de tehnică de luptă și armament de ultimă generație. Industriile de apărare din **Suedia, Norvegia, Finlanda, Islanda și Danemarca** sunt recunoscute la nivel mondial pentru **tehnologia avansată, fiabilitatea produselor și inovația continuă**. Sisteme precum avioanele multirol **Gripen**, sistemele de apărare antiaeriană **NASAMS**, vehiculele blindate **CV90**, **corvetele din clasa Visby**, ambarcațiuni blindate pentru apărare și amfibii, rachetele anti-navă de ultimă generație și soluțiile nordice în domeniul **războiului electronic și al apărării cibernetice** oferă României capabilități esențiale pentru întărirea apărării naționale și regionale. În plus, expertiza **Islandei** în domeniul **securității maritime, al monitorizării arctice și al rezilienței cibernetice** poate aduce valoare adăugată importantă în dezvoltarea unor capabilități românești complementare. Dincolo de avantajele tehnologice evidente, un parteneriat aprofundat țărilor nordice ar contribui la consolidarea industriei românești de apărare prin modele de cooperare incluzând transfer de tehnologie, offset industrial, co-producție și inițiative comune de cercetare și dezvoltare. Țările nordice promovează un model transparent și sustenabil de colaborare, cu respect pentru standardele înalte de calitate și etică. În plus, extinderea parteneriatelor cu statele nordice și Islanda ar contribui la crearea unei rețele strategice de aliați de încredere în spațiul nordic-baltic și în flancul estic al Europei, element crucial pentru consolidarea securității României în actualul context geopolitic și pentru susținerea rolului său de hub de securitate regional.

Concluzii: România într-un nou aranjament strategic

România intră într-o nouă etapă strategică, într-un mediu internațional marcat de o fragmentare a solidarității regionale și de redefinirea echilibrelor de putere. O eventuală erodare a coeziunii B9 și a altor formate regionale obligă Bucureștiul să adopte o viziune proactivă și realistă, orientată spre integrarea într-o geometrie transatlantică mai flexibilă și mai eficientă. În acest nou cadru, România nu își mai poate permite să fie un beneficiar pasiv al garanțiilor NATO, ci trebuie să devină un contributor activ și relevant la securitatea colectivă, capabil să genereze inițiative și să propună soluții concrete.

Pentru a-și atinge acest obiectiv, România are nevoie de **parteneriate bilaterale și multilaterale solide**, construite pe baze pragmatice și sustenabile. În acest sens, aprofundarea cooperării strategice cu **țările nordice** — un pol de stabilitate, inovație și eficiență în actuala arhitectură de securitate europeană — oferă oportunități valoroase. Modelul nordic de integrare a apărării naționale în cadrul unei politici de securitate coerente și adaptate la noile tipuri de amenințări poate inspira și sprijini modernizarea strategică a armatei române și a aparatului de securitate națională.

În definitiv, coerența, consecvența și curajul strategic trebuie să devină reperele esențiale ale politicii externe și de securitate a României în perioada următoare. Consolidarea parteneriatului cu SUA, diversificarea relațiilor strategice cu statele europene avansate din punct de vedere militar și tehnologic, precum cele nordice, și participarea activă la noile inițiative transatlantice vor defini rolul pe care România îl va juca în viitoarea arhitectură de securitate NATO și europeană. A acționa în acest sens nu mai este opțional, ci este o condiție de supraviețuire strategică și de afirmare a României ca actor matur și respectat pe scena internațională.

© Copyright Asociația Experts for Security and Global Affairs (ESGA)

București, România

2025

www.esga.ro